

ภิกษุทั้งหลาย เราจักแสดงธรรม (สิ่ง) ที่มีต้นเหตุเป็นมูล ๘ อย่าง, ๘ อย่าง อย่างไรเล่า ? ๘ อย่าง คือ :-

เพราะอาศัยต้นเหตุ จึงมี การแสวงหา (ปริเยสนา);

เพราะอาศัยการแสวงหา จึงมี การได้ (ลาโภ);

เพราะอาศัยการได้ จึงมี ความปลงใจรัก (วินิจฉโย);

เพราะอาศัยความปลงใจรัก จึงมี ความกำหนดด้วยความพอใจ (ฉนฺทราโค);

เพราะอาศัยความกำหนดด้วยความพอใจ จึงมีความสยบมัวเมา (อชฺโณसानิ);

เพราะอาศัยความสยบมัวเมา จึงมี ความจับอกจับใจ (ปริคฺคโท);

เพราะอาศัยความจับอกจับใจ จึงมี ความตระหนี่(มจฺฉริย);

เพราะอาศัยความตระหนี่ จึงมี การหวงกั้(อารกโช);

เพราะอาศัยการหวงกั้ จึงมี เรื่องราวอันเกิดจากการหวงกั้ (อารกษาธิกรณ) ;

กล่าวคือ การใช้อาวุธไม่มีคม การใช้อาวุธมีคม การทะเลาะ การแก่งแย่ง การวิวาท การกล่าวคำหยาบว่า “มึง ! มึง !” การพูดคำส่อเสียด และการพูดเท็จทั้งหลาย :
ธรรมอันเป็นบาปอกุศลเป็นอนอก ย่อมเกิดขึ้นพร้อม. ภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้แล ชื่อว่าธรรม (สิ่ง) ที่มีต้นหาเป็นมูล ๙ อย่าง.

นวก. อ. ๒๓/๔๑๓/๒๒๗. , (มหา. ที. ๑๐/๖๙/๕๙).